

SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Inšpektorát životného prostredia Bratislava
Odbor integrovaného povoľovania a kontroly
Jeséniova 17, 831 01 Bratislava

Číslo: 7451/37/2019-27748/2019

SPRÁVA O ENVIRONMENTÁLNEJ KONTROLE

č. 27/2019/Mem/Z

Environmentálnu kontrolu (ďalej len „kontrola“) vykonala Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, Odbor integrovaného povoľovania a kontroly (ďalej len „Inšpekcia“), ako príslušný odborný kontrolný orgán – orgán štátneho dozoru podľa § 9 ods. 1 písm. a) a § 10 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 32 ods. 1 písm. d) zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“). Počas kontroly a pri vypracovaní správy o kontrole sa postupovalo podľa zákona a primerane v súčinnosti so zákonom č. 10/1996 Z.z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kontrole“).

A. Kontrola

Typ kontroly:	§ 34 ods. 9 zákona - Mimoriadna
Podnet:	Nie
Výsledok:	§ 35 ods. 1 - Súlad
Odstúpené:	Nie

B. Orgán štátneho dozoru

Inšpektor:	Ing. Janka Memersheimerová, PhD.	Číslo preukazu: 572
	Mgr. Simona Fašungová	Číslo preukazu: 553

Telefón:	02 58 28 24 11
Elektronická adresa:	janka.memersheimerova@sizp.sk

C. Prevádzkovateľ

Názov podľa OR:	Kopaničiarska odpadová spoločnosť, s.r.o. - skratka K.O.S., s.r.o.	
Adresa sídla:	916 13 Kostolné 390	
IČO:	34 133 861	
Kontrola oznámená:	15.05.2019, 02.07.2019	Spôsob: Telefonicky
Zástupca:	Ing. Ján Lehotay	Funkcia: riaditeľ spoločnosti
Telefón:	+421 0902 999496	
Elektronická adresa:	lehotay.j@mariuspedersen.sk	

Prevádzka

Názov podľa IP: Skládka odpadov Rakovice
Adresa prevádzky: 916 13 Kostolné 390
Variabilný symbol: 370310203

Integrované povolenie: 433/OIPK/O4-Ra/370310203
Vydané: 16.3.2004
Právoplatné: 1.4.2004
Projektovaná kapacita: 929 800 m³

Kategória:

5.4. Skládky odpadov, ako sú vymedzené v osobitnom predpise, ktoré prijímajú viac ako 10 t odpadu za deň alebo majú celkovú kapacitu presahujúcu 25 000 t, okrem skládok inertných odpadov.

D. Časová os

Posledná kontrola: 08.03.2017 - 24.04.2017
Kontrolované obdobie: 09.03.2017 - 10.06.2019
Začatie kontroly: 15.05.2019
Prvé miestne zisťovanie: 10.06.2019
Druhé miestne zisťovanie: 03.07.2019
Vypracovanie správy: 16.08.2019
Doručenie správy: Deň prevzatia doporučenej zásielky s doručenkou

E. Vykonané úkony

Fotodokumentácia: Áno
Videodokumentácia: Nie
Odňatie prvopisov: Nie
Odobraté vzorky: Nie
Meranie emisií: Nie
Iné: Nie

F. Zameranie kontroly – opis

Inšpekcia na základe ohlásení požiarov vykonala v prevádzke mimoriadnu environmentálnu kontrolu zameranú na dodržiavanie vybraných podmienok integrovaného povolenia a plnenie povinností prevádzkovateľa podľa § 27 ods. 1 a 2 zákona o IPKZ ako aj na žiadosť OK HaZZ v Piešťanoch zaslanú listom č. ORHZ-PN1-495-002/2019 zo dňa 27.05.2019, nakoľko ako sa v liste uvádza, v poslednom období dochádza k nárastu požiarivosti na skládke odpadov v katastri Rakovice prevádzkovej Kopaničiarskou odpadovou spoločnosťou, s.r.o. (od začiatku mája 2019 to bol počet evidovaných 7 zásahov) hasičskej jednotky OR HaZZ v Piešťanoch v spolupráci s ďalšími hasičskými jednotkami. Kontrola bola zameraná na dodržiavanie podmienok integrovaného povolenia č. 433/OIPK/O4-Ra/370310203 zo dňa

16.03.2004 v znení jeho zmien a doplnkov, ako aj prevádzkových postupov a podmienok schválených v Prevádzkovom poriadku zariadenia na zneškodňovanie odpadov.

Zároveň bolo súčasťou kontroly aj preverenie situácie o ktorej Inšpekciu dňa 02.07.2019 telefonicky informoval p. Ing. Jozef Puvák, predseda Poľnohospodárskeho výrobného a obchodného družstva Kočín, ktorý nás požiadal o prešetrenie situácie týkajúcej sa napadnutia porastov obilnín inváziou hlodavcov (uvedené bolo najmä potkanov) s podozrením na ich zvýšený výskyt na skládke odpadov Rakovice, ktorá susedí s ich družstevnou parcelou. SIŽP iniciovala kontrolu skládky s ohľadom na zmienený problém na ďalší deň dňa 03.07.2019 a bola sa miestnou obhliadkou oboznámiť so situáciou.

G. Stav prevádzky v čase miestneho zisťovania – opis

V čase miestneho zisťovania dňa 10.06.2019 sa za prevádzkovateľa kontroly zúčastnil Ing. Ján Lehotay, riaditeľ spoločnosti. Vizuálny stav telesa skládky inšpekcia zdokumentovala fotografiami. V čase kontroly bol požiar uhasený, miesto požiaru bolo zhutnené a prekryté zeminou. Skládka v čase obhliadky nevykazovala známky zadymenia. Miesto požiaru bolo zreteľné a dalo sa určiť podľa ohorených častí zväčša prekrytých a premiešaných so zeminou.

Dňa 03.07.2019 sa miestneho zisťovania za prevádzkovateľa zúčastnil Ing. Ján Lehotay, riaditeľ spoločnosti. Inšpekcia preverila situáciu na susednej parcele v susedstve skládky odpadov, ktorá bola poškodená hlodavcami. Na tomto území sa nachádzalo viacero dier po hlodavcoch. Vizuálne sa pozorovalo niekoľko uhynutých hrabošov, myši a potkan. Diery menších aj väčších rozmerov však boli početné. Skutočnosť, že dotknuté územie bolo zničené práve potkanmi sa jednoznačne posúdiť nedala.

Ku škodám na obilninách došlo v tomto období aj na poliach, kde v susedstve nie je žiadna skládka odpadov. O tomto stave informovali aj médiá (napr. Pravda z 13.07.2019 a z 23.07.2019 a aktuality.sk z 15.08.2019), v ktorých sa vyjadrili k situácii vedúcej k zníženiu množstva úrody vyplývajúcej z rozmnoženia hrabošov a myši a škodám na poliach odborníci z oblasti klimatológie, odborník zaoberajúci sa vzťahom klímy a hospodárenia na pôde SPU v Nitre, odborník na závlahy, ako aj farmári.

H. Použité podklady

1. OR HaZZ Piešťany – žiadosť č. ORHZ-PN1-495-002/2019 zo dňa 27.05.2019
2. Stručný zoznam požiarov, ktorý je prílohou k listu OR HaZZ Piešťany (ORHZ-PN1-495-002/2019 zo dňa 27.05.2019)
3. Ohlásenie požiaru skládky odpadov Rakovice zo dňa 07.05.2019
4. Požiar skládky odpadov Rakovice – ohlásenie zo dňa 18.06.2019
5. Prevádzkové denníky z období 11/2018, 04/2019 a 05/2019
6. Protokol o vykonaných prácach (Intervege s.r.o, ul Dudvážska 45, 921 01 Piešťany)

I. Kontrolné zistenia

1. Podmienka IP – **II. Podmienky povolenia, I. Požiadavky na spôsob a metódy monitorovania prevádzky a údaje, ktoré treba evidovať a poskytovať do**

informačného systému, 2. Kontrola odpadových, priesakových, povrchových vôd, bod 2.6.:

Prevádzkovateľ musí bezodkladne písomne informovať povoľujúci orgán v prípade zistenia nasledovných havarijných stavov:

- výskyt znečisťujúcej látky, resp. prekročenie prípustného znečistenia podzemných vôd, zistené pri monitorovaní skládky,
- zosuv alebo zrútenie svahu skládky, resp. poškodenie stability telesa skládky odpadov,
- **požiar na skládke odpadov,**
- preplnenie akumuláčnej nádrže nad maximálnu hladinu (v prípade poruchy čerpadla alebo pri zvýšenom prítoku priesakových kvapalín následkom dlhotrvajúcich dažďov).

Zistený stav	Dodržaná
Opis	Nie

Prevádzkovateľ zaslal e-mailom SIŽP v liste zo dňa 07.05.2019 ohlásenie požiaru Skládky odpadov Rakovice dňa 05.05.2019, ako aj ohlásenie požiaru zo dňa 18.6.2019 listom zo dňa 18.06.2019.

2. Podmienka IP – II. Podmienky povolenia, F. Opatrenia na predchádzanie havárii a na obmedzenie následkov v prípade havárii a opatrenia týkajúce sa situácii odlišných od podmienok bežnej prevádzky, bod č. 5.:

Prevádzkovateľ je povinný ohlasovať bezodkladne povoľujúcemu orgánu a osobám a organizáciám uvedeným v „Havarijnom pláne“ a „Prevádzkovom poriadku zariadenia na zneškodňovanie odpadov“ vzniknuté havárie a iné mimoriadne udalosti v prevádzke.

Zistený stav	Dodržaná
Opis	Nie

Prevádzkovateľ zaslal e-mailom SIŽP v liste zo dňa 07.05.2019 ohlásenie požiaru Skládky odpadov Rakovice dňa 05.05.2019, v ktorom sa uvádza, že vzniknutá udalosť bola okamžite ohlásená Integrovanému záchrannému systému, na základe čoho boli na likvidáciu požiaru vyslané jednotky dobrovoľného Hasičského zboru z Vrbového a následne po následných opätovných vznikoch požiaru, ktoré boli opäť ohlásené Integrovanému záchrannému systému boli na likvidáciu vyslané jednotky Hasičského a záchranného zboru.

Lokálny požiar vznikol na telese skládky v juhovýchodnej časti jeho III. a IV. etapy, ktorý sa v dôsledku nepriaznivého vetra začal postupne rozširovať. Požiar na ploche cca 300 m² bol hasený vodou z cisternových vozidiel a dňa 06.05.2019 cca o 15 h bolo veliteľom zásahu odovzdané miesto zásahu prevádzkovateľovi skládky. Uhasené zhorenisko bolo zasypávané výkopovou zeminou z vlastného zemníka dodávateľskou technikou. V dôsledku neustáleho vetra však došlo cca o 20:30 hod k opätovnému rozhoreniu požiariska, pričom udalosť bola hasičskému zboru opätovne ohlásená. V priebehu ďalšieho dňa sa realizovalo intenzívne obsypávanie požiariska zeminou z vlastného zemníka za kontroly jednotiek HaZZ, ktoré súčasne vodou z cisterien polievali nezasypané časti požiariska, ako sa uvádza v ohlásení

požiaru. Podľa zistení nedošlo k poškodeniu telesa skládky, technologických zariadení, životného prostredia ani k inej škode na majetku.

Druhý požiar prevádzkovateľ ohlásil Inšpekcii zo dňa 18.06.2019 listom zo dňa 18.06.2019, pri ktorom o pomoc telefonicky požiadal HaZZ. Ku požiaru boli následne vyslané jednotky Hasičského a záchranného zboru Piešťany a dobrovoľné hasičské jednotky z Vrbového a Veľkých Kostolian.

Požiar vznikol v čase o cca 01:35 h, na aktívnej ploche 2.etapy skládky odpadov na ploche cca 20 m² a jeho likvidácia prebehla v priebehu niekoľkých minút. Dohľad nad požiarom sa ukončil o 04:55 hod. Príčinu požiaru veliteľ zásahu nedefinoval, nebola zistená zjavná príčina. Požiarom nevznikla škoda na zdraví ani priama materiálna škoda a nebolo poškodené ani životné prostredie.

Nakoľko požiar vznikol na aktívnej časti skládkového telesa v časovom slede po dovezení a spracovaní odpadu, je predpoklad, že ložisko požiaru bolo priamo v privezenom odpade, alebo sa rozhrnutím a zhutnením iniciovali podmienky pre jeho vznik. Za týchto okolností je obtiažne stanoviť príčinu požiaru ako sa uvádza v ohlásení.

3. Podmienka IP – II. Podmienky povolenia, C. Opatrenia na prevenciu znečisťovania, najmä použitím najlepších dostupných techník, bod č. 2.:

Odpad sa povoľuje vysypať v mieste skládkovacích priestorov až po jeho prebratí a podľa pokynov zodpovedného pracovníka prevádzky. Pri ukladaní na skládku sa odpad musí ukladať po vrstvách o hrúbke 0,3 - 0,5 m, ktoré sa zhutňujú. Pracovná vrstva dosiahne po zhutnení hrúbku maximálne 2,0 m. Odpad sa musí zhutniť najneskôr deň po jeho uložení. Pri ukladaní prvej vrstvy odpadov na dno skládky sa odpad musí ukladať tak, aby nepoškodil tesniaci a drenážny systém skládky; prvá vrstva uloženého odpadu sa môže zhutniť, až keď dosiahne hrúbku 2 m. V prvej vrstve sa nesmie ukladať taký odpad, ktorý by mohol poškodiť dno skládky, alebo znefunkčniť drenážny systém. ***Objemný odpad sa pred uložením musí upraviť drvením kompaktorom. Komunálne odpady sa musia pri zhutňovaní prekryvať vhodným inertným materiálom (napr. hlušinou a kamenivom, výkopovou zeminou).***

Zistený stav	Dodržaná
Opis	Nie

Počas kontroly Inšpekcia preverila dodržiavanie prevádzkových postupov, ktoré sú uvedené v „**Prevádzkovom poriadku zariadenia na zneškodňovanie odpadov: Skládka odpadov Rakovice**“ zo dňa 16.11.2018, ktorý bol schválený Inšpekciou dňa 19.12.2018. V kapitole **10.2** prevádzkového poriadku - **Ukladanie a umiestňovanie odpadu na skládke** sa uvádza nasledovné: Prevádzkovateľ skládky je povinný riadiť technológiu skládkovania takým spôsobom, aby pracovná vrstva uloženého a zhutneného odpadu bola prekrytá vrstvou inertného materiálu. Hrúbka prekrytia závisí od druhu odpadu a hrúbky prekryvanej vrstvy.

Prevádzkovateľ je povinný prevrstvovať ukladany odpad inertným materiálom, ako aj utesňovať boky skládky inertným materiálom z dôvodu eliminovania prístupu kyslíka k odpadom, čo znižuje možnosť samovznietenia skládky.

Na základe uvedeného si Inšpekcia od prevádzkovateľa vyžiadala prevádzkový denník zariadenia a preverila, či sú uvedené prevádzkové postupy vykonávané v súlade s prevádzkovým poriadkom a uvedenou podmienkou povolenia. Inšpekcia vyžiadala na kontrolu prevádzkové denníky z období 11/2018, 04/2019 a 05/2019. Zo zápisov v prevádzkovom denníku je zrejmé, že za obdobia 11/2018 a 4/2019 bola pracovná vrstva po

zhutnení prekryvaná inertným materiálom a to aj s uvedenou špecifikáciou materiálu a uvedeným množstvom. V období 05/2019 kedy bol ohlásený požiar 05.05.2019, ktorý sa znovurozhorel počas dní 06.05.2019, 11.05.2019 a 13.05.2019 je v prevádzkovom denníku za každý deň uvedené prekrytie pracovnej vrstvy po zhutnení inertným materiálom so špecifikáciou zemina (kat. číslo 17 05 04) alebo výkopová zemina (kat. č. 17 05 06), pričom materiál na prekryvanie bol použitý počas mesiaca v množstvách od 6 do 16,1 t, pričom hrúbka pracovnej vrstvy po zhutnení, ktorá sa prekryvala inertným odpadom bola od 0,35 m do 0,50 m. Zároveň je z preverených záznamov v prevádzkovom denníku skládky za každý deň v jednotlivých uvedených mesiacoch zaznamenané, že uložený odpad bol rozhrňaný a zhutňovaný kompaktorom v súlade s ustanovením § 6 ods. 9 písm. a) Vyhlášky MŽP SR č. 372/2015 Z.z. v platnom znení t.j.: Pri ukladaní na skládku odpadov sa odpad ukladá po vrstvách s hrúbkou 0,3 – 0,5 m, ktoré sa zhutňujú; pracovná vrstva dosahuje po zhutnení hrúbku maximálne 2,0 m, odpad sa zhutní najneskôr deň po uložení, ak nie je ustanovené inak, objemný odpad pred uložením musí upraviť drvením, komunálne odpady a biologicky rozložiteľné odpady sa pri zhutňovaní prekryvajú vhodným inertným odpadom, inertným materiálom alebo zeminou. Všetky činnosti prevádzkovateľ vykonával o čom vedie záznam v prevádzkovom denníku.

4. Podmienka IP – II. Podmienky povolenia, A. Podmienky prevádzkovania, 1. Všeobecné podmienky, bod č. 1.7.:

Ak integrované povolenie neobsahuje konkrétne spôsoby a metódy zisťovania, podmienky a povinnosti, postupuje sa podľa príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov.

Zistený stav	Dodržaná
Opis	Áno

V prípade premnoženia hlodavcov na skládke je potrebné vykonávať deratizačné opatrenia. Inšpekcia si pri kontrole vyžiadala prevádzkový poriadok skládky a doklad o dodržaní opatrenia vykonávať deratizáciu v prevádzke. V prevádzkovom poriadku skládky odpadov Rakovice je v bode 4.10 uvedené nasledovné: Ochrana pred premnožením hmyzu a hlodavcov je zabezpečená pravidelným zhutňovaním a prekryvaním vrstiev odpadu dostatočnou vrstvou krycieho materiálu. Prípadné nežiadúce zamorenie skládky hlodavcami sa odstraňuje podľa potreby, preventívne minimálne 1-krát ročne, vykonávaním celoplošnej deratizácie oprávnenou organizáciou. Inšpekcia vyžiadala od prevádzkovateľa dokumenty o deratizačnom postupe na skládke, ktoré boli doložené „Protokolom o vykonaných prácach (Intervege s.r.o, ul Dudvážska 45, 921 01 Piešťany)“, v ktorom sa uvádza nasledovné: Dňa 10.a 18.04.2019 bola vykonaná deratizácia skládky v Rakoviciach. Deratizácia bola vykonaná prípravkom Ratkiller-brodifacum, lepové vaničky. Firma Intervege s.r.o. doporučuje vykonávať pravidelnú ochrannú dezinsekciiu a deratizáciu.

10. Prílohy správy nie

11. Zhodnotenie dodržania podmienok povolenia

Dodržané

1. IP – II.I. - 2., bod č. 2.6.
2. IP – II.F. - bod č. 5.
3. IP – II.C. - bod č. 2.
4. IP – II.A. - 1., bod č. 1.7.

12. Záver – celkové zhodnotenie

Inšpekcia vykonanou kontrolou nezistila žiadne nedostatky a potvrdzuje súlad kontrolou zisteného stavu v prevádzkovaní s kontrolovanými podmienkami povolenia. Vykonanou kontrolou bolo zistené, že prevádzkovateľ udržiaval prevádzku v súlade s podmienkami určenými v povolení podľa § 26 ods. 1 písm. a) a b) zákona o IPKZ.

Napriek tomu a z preventívneho hľadiska inšpekcia určí prevádzkovateľovi opatrenia, aby sa predchádzalo nežiadúcim stavom, a situáciám odlišným od podmienok bežnej prevádzky.

Vzhľadom na to, že prevádzkovateľ prijíma opatrenia, ktoré mu ukladá Vyhláška MŽP SR č. 382/2018 Z.z. o skládkovaní odpadov v platnom znení, čo sa týka opatrení pre prekrývanie odpadu a jeho ukladania a umiestňovania na skládke, ale nakoľko situácia si vyžaduje zvýšiť dohľad nad telesom skládky v zmysle § 6 ods. 1 a v súlade s ustanovením § 6 ods. 9 písm. a) Vyhlášky o skládkovaní odpadov v platnom znení pre zabezpečenie minimalizácie vplyvu skládky odpadov na životné prostredie spôsobovaného požiarmi.

- *Prevádzkovateľ vykoná zvýšenú periodicitu kontroly skládkového telesa počas obdobia s teplotami vzduchu nad 30 °C, zvýšenú vizuálnu kontrolu spracovaného odpadu a zvýšenie hutnenia odpadu.*
- *Prevádzkovateľ zabezpečí vypracovanie odborného posudku odborne spôsobilou osobou v oblasti monitorovania skládkových plynov s cieľom odplynenia skládky odpadov v súvislosti so zvýšeným nárastom požiarivosti na skládke.*

Napriek skutočnosti, že prevádzkovateľ uskutočňuje deratizačné opatrenia v súlade s prevádzkovým poriadkom je **nutné, najmä z preventívneho hľadiska a z hľadiska budúcich období, aby:**

- *prevádzkovateľ postupoval na základe posúdenia odborne spôsobilou osobou v oblasti deratizačných prác, ktorá zhodnotí či je chemický zásah voči hlodavcom v areáli skládky potrebný s cieľom navrhnúť potrebné dodatočné opatrenia a v súlade s § 6 ods. 1 písm. d) Vyhlášky MŽP SR č. 382/2018 Z.z. o skládkovaní odpadov zabezpečiť opatrenia na minimalizáciu vplyvu skládky odpadov na životné prostredie spôsobené vtákmi, hmyzom a inými živočíchmi.*
- *V súvislosti s použitím dodatočnej deratizácie v prípade premnoženia hlodavcov aj v budúcich obdobiach Inšpekcia upozorňuje, že je nutné zabezpečiť opatrenia na minimalizáciu vplyvu deratizačných opatrení na iné živočíchy, životné prostredie*

a zdravie ľudí a s ohľadom na blízkosť potoka. Spôsob vykonania prác musí byť odsúhlasený aj správcom toku a orgánom ochrany prírody a krajiny (Okresný úrad Piešťany, odbor starostlivosti o životné prostredie). Ďalej upozorňujeme na uskutočnenie všetkých opatrení proti možnosti nákazy aj vplyvom uhynutých hlodavcov a na zabezpečenie postupu ich odstránenia v súlade s legislatívnymi požiadavkami. Preto upozorňujeme prevádzkovateľa, aby zároveň kontaktoval po odbornom posúdení stavu a možnosti dodatočného chemického zásahu aj Regionálny úrad verejného zdravotníctva.

Nakoľko nastali nové skutočnosti, Inšpekcia zohľadní závery vykonanej kontroly aj v zmene integrovaného povolenia pre prevádzku a doplní podmienky na vykonávanie činnosti v prevádzke.

13. Podpisy

Za SIŽP: Ing. Janka Memersheimerová, PhD. Číslo preukazu: 572

Podpis

.....

Za SIŽP: Mgr. Simona Fašungová Číslo preukazu: 553

Podpis

.....